

IZ NAUČNE I STRUČNE LITERATURE

Inž. VIKTOR VITOLOVIĆ: *Vinogradarstvo Istre* u izdanju Biblioteke Arhiva za poljoprivredne nauke, Beograd, god. VII, sveska 15/1960. g.

U postojećoj stručnoj literaturi, kao i u do sada objelodanjenim dokumentacijama istražnih radova, vinogradarstvo Istre nije dovoljno tretirano i obrađivano. Autor je pregledno i sistematski obradio historijski razvoj i stanje vinogradarstva Istre. Stručnoj službi i proizvođačkim organizacijama, posebno će korisno poslužiti razrada rajonizacije vinogradarskog područja Istre, koja je obrađena na temelju analize ekoloških uvjeta, rasprostranjenosti sorata, kao i autorovog ličnog poznavanja prirodnih vinogradarskih proizvodnih prilika Istre. Isto tako, posebno su interesantna ampelografska istraživanja. Ampelografskom studiju prethodili su sljedeći istražni radovi:

- registracija gajenih sorata i procenat zastupljenosti po pojedinim vinogorjima Istre;

- prikupljanje podataka o uspijevanju sorata prema ocjeni proizvođača i ličnim višegodišnjim opažanjima autora;

- određivanje kvalitete i gospodarske vrijednosti najvažnijih sorata Istre;

- determiniranje uvezenih i autohtonih sorata i registracija njihovih lokalnih sinonima.

Kao rezultat spomenutih istražnih radova, autor je razradio registar i klasifikaciju sorata, ampelografski opis i gospodarsku vrijednost za sve glavne i prateće sorte vinove loze Istre.

Smatramo, da je ova radnja u cijelosti ispunila zadatak, koji joj je bio namijenjen, a posebno što nastojanja za unapređenje vinogradarstva Istre prvenstveno zavise o poznavanju stanja istarskog vinogradarstva po pojedinim proizvodnim područjima.

K. Stiglič

A. M. GRJUNER: *Primenenie Geteroauksina pri razmnoženju černoj smorodini (Primjena Heteroauxina kod razmnožavanja crnog ribiza)*, Sadovodstvo, god. 98-3 - Moskva 1960.

A. M. Grjuner je postavio pokuse o utjecaju heteroauxina na razvoj sadnica crnog ribiza. Pokusima je dokazao, da heteroauxin može imati veliki značaj u rasadničkoj proizvodnji crnog ribiza, jer povećava ukorjenjavanje reznica i ubrzava njihov razvoj. Neposredno prije sadnje, reznice se umaću jednom trećinom svoje duljine u rastvor heteroauxina, koncentracije 0,2 gr na 1 litru vode. Nakon 20-24 sata provodi se sadnja. Da se upozna važnost heteroauxina pored tretiranih reznica sadene su kao kontrola netretirane reznice.

Mjesec dana poslije sadnje razvile su se kod onih reznica, koje su tretirane sa heteroauxinom, lijepe mladice s velikim listovima. Od 1528 posadenih reznica, koje su tretirane heteroauxinom, primilo se 892 komada, ili 58%, a od njih se polovicom kolovoza dobilo 61% standardnih sadnica (visine 35 cm). Kod sadnica se razvilo bujno korijenje.

Od 954 kontrolne reznice, koje nisu bile tretirane, primilo se 432 komada ili 45%. Biljke su bile znatno slabije razvijene sa sitnijim lišćem, grupiranim u rozete. Iste godine nije se od njih dobila nijedna standardna sadnica, jer im je duljina iznosila do 15 cm.

Reznice tretirane heteroauxinom razvile su jače korijenje, koje je omogućilo bolje iskorištenje hranjiva, te se već u I godini moglo dobiti 61% standardnih sadnica.

Zbog smanjenja proizvodnih troškova snižena je primjenom heteroauxina cijena koštanja za 30-40% u odnosu na cijenu koštanja u proizvodnji bez primjene heteroauxina.

Inž. I. Miljković

V. F. VALKOV, S. F. NEGOVELO: *Uplotnennost počv i dolgoletnie plodovih derezev (Voćke i zbijenost tla)*, Sad i ogorod, 96-11 str. 142-143, Moskva 1958.

Ispitivanje odnosa između zbijenosti tla i voćaka kao višegodišnjih kultura provedeno je kod više tipova tala pod voćnjacima, na ukupnoj površini od 44.000 ha. Kao jedinica mjere odnosa uzeta je volumna specifična težina tla. Na osnovu brojnih ispitivanja zaključuje se da volumna specifična težina tla treba biti niža od 1,5-1,6 i to do dubine 1,5-2 m. Na tlima koja imaju volumnu specifičnu težinu veću od 1,6 razvoj voćaka je vrlo slab.

Najosjetljivija je trešnja, koja na glinenim tlima već kod volumne specifične težine 1,45-1,55 pokazuje loš razvoj. Na dobro rigolanim pjeskovito-ilovastim tlima trešnja može podnijeti volumnu specifičnu težinu tla od 1,50-1,55. Najotpornija se pokazala šljiva, koja prema autorima može podnijeti volumnu specifičnu težinu tla 1,55-1,65. Jabuka, kruška i kajsija su srednje otporne, a od njih je najotpornija kruška, a najosjetljivija kajsija.

U vlažnim predjelima dovoljno je da tlo ima volumnu specifičnu težinu tla 1,55 do dubine 70-100 cm. U vlažnim predjelima nije potrebno ispitivanje volumne specifične težine tla u dubljim slojevima.

Na tlima koja imaju volumnu specifičnu težinu tla veću od 1,55-1,60 praktički nema vodopropusnosti. Volumna specifična težina tla za voćke se kreće u granicama od 1,18-1,55.

Volumna specifična težina tla znatno utječe na stepen održavanja tla u kulturnom stanju, a time i na vijek trajanja i produktivnu sposobnost voćaka.

Inž. I. Miljković

40-GODIŠNJICA POLJOPRIVREDNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU 1919-1959/60. (Str. 301). Zagreb, 1960.

Prošle godine u jesen proslavljena je 100-godišnjica poljoprivredne nastave u Hrvatskoj i 40-godišnjica Poljoprivrednog fakulteta u Zagrebu. Povodom ovoga zavidnog jubileja izdana je spomenica u kojoj je prikazan rad i razvoj Poljoprivredno-šumarskog, odnosno Poljoprivrednog fakulteta.

Spomenica sadrži vrlo dragocjeni historijski materijal o životu i radu fakulteta u cjelini. Pregledno je prikazan razvoj fakulteta od osnutka kroz četiri razvojne faze: 1. 1919.-1930. g., 2. 1930.-1947/48 g., 3. 1948.-1949. i 4. 1949.-1960 godine. Posebna su poglavlja u kojima je iznesen tabelarni pregled nastavnih planova i nastavnog osoblja, dekana, diplomiranih studenata, položenih doktora i habilitacija. Jedno od najvrijednijih poglavlja odnosi se na biografije članova fakultetskih Zavoda s odgovarajućim bibliografijama.

Uz navedeni materijal »Spomenica« sadrži četiri stručna priloga u vezi jubilarne proslave, a to su: 1. Rapajić, N.: Studenti agronomije, 2. Pavlek, V.: Nastavno i pokusno dobro Poljoprivrednog fakulteta, 3. Račić, S.: CP knjižnica NR Hrvatske i 4. Kovačević, J.: Prve pojave naučno-istraživačkog rada u poljoprivredi NR Hrvatske.

Dr Josip Kovačević

PROCJENA VIGORA I UNIFORMNOSTI KOD KELJA PUPČARA (Assessment of vigour and uniformity in Brussels sprouts) A. G. Johnson - Euphytica, Vol. 9., No 3. p. p. 338-349, Wageningen, December, 1960.

Postojeće sorte kelja pupčara (*Brassica oleracea* L. var. *gemmifera* Zenker) imaju vrlo neujednačena svojstva, što se vrlo nepovoljno odražuje na prirodu. Da bi dobio ujed-

načieniji materijal, autor prikazuje da je vršio imbridovanje, te hibridizaciju dobivenih linija. Radio je sa sortama Cambridge No 3 i Cambridge Special. Sorta Cambridge No 3 je srednje visoka, vigorozna i razvija srednje do duge glavice srednje kvalitete. Sorta Cambridge Special je polupatuljasta, manje vigorozna i razvija male glavice, ali vrlo kvalitetne.

Ekperimentalni materijal sadržavao je dvije roditeljske sorte, tri druge imbrid generacije sorte Cambridge No 3, dvije treće imbrid generacije sorte Cambridge Special, i 6 hibrida dobivenih križanjem imbrid linija »No 3« x »Special«.

Postignuti su zadovoljavajući rezultati, ali treba još da se riješi problem proizvodnje sjemena hibrida u komercijalne svrhe.

P. Pavlek

MANGER inž. IVAN: Sistematizacija zemljišta. Str. 104; slika, crteža i grafikona 110. Građevinski projektirni biro »ZELIĆ« - Zagreb, Kamenita ul. 5., tel. 35-588 (1961). Cijena 3.000 dinara.

Veći dio naših dosadašnjih, a u pravilu sve novoosvojene poljoprivredne površine nepodesne su za maksimalnu poljoprivrednu proizvodnju. U prvom redu ogroman dio, ako ne i veći dio naših poljoprivrednih površina nepodesan je za primjenu kompleksne mehanizacije. Savremena poljoprivreda postavlja zahtjeve da u prvom redu tlo bude maksimalno uređeno. Kompleksno uređenje

nekoga zemljišta je tzv. »sistematizacija zemljišta«. U stvari »sistematizacija zemljišta« je niz melioracija i agromelioracija, kojima se izvjesno zemljište oblikuje i pripremi na taj način, da je podesno za primjenu suvremene mehanizacije s ciljem postizavanja što većih, odnosno maksimalnih priroda, kako u pogledu količine, tako i u pogledu kakvoće. Kod nas sistematizacija tla ima naročito značenje zbog konstantnog prirasta stanovništva. Nije nam svejedno koliko s jedinice poljoprivredne površine postignemo prinosa.

Inž. I. Manger izradio je prvi naš priručnik u formi skripata »SISTEMATIZACIJA ZEMLJIŠTA«. U ovome zapravo kratkom priručniku iznio je najvažnije o novoj disciplini ili struci o tzv. sistematizaciji zemljišta.

Priručnik je napisan da zadovolji dva zahtjeva. U prvom redu da upozna zainteresirane sa sistematizacijom zemljišta. U drugom redu, da sa obiljem slika, crteža, grafikona, formula i tabela pruži smjernice i elemente za izvođenje raznih radova na sistematizaciji zemljišta uopće.

U priručniku je iznesena slijedeća problematika u vezi sistematizacije zemljišta:

1. Zaštita tla od erozije uopće,
2. Uređenje režima vlage,
3. Obrada tla,
4. Zaštita tla od makroerozije,
5. Zaštita tla od mikroerozije,
6. Eliminacija stagnirajuće vlage,
7. Konservacija fiziološki potrebne vlage,
8. Formiranje reljefa tla.

Dr J. Kovačević